

Mottagare
Regionstyrelsen

Medborgarförslag - Region Gotland bör bojkotta israeliska varor

Förslag till beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag har inkommit och i huvudsak har följande framförts. Region Gotland ska bojkotta israeliska varor på grund av Israels handlande i Gaza. Detta med anledning av att Region Gotland är med i ett nationellt samarbete där krav ställs på socialt ansvarstagande hos leverantörer samt vid inköp. Därtill ska regionens inköp, enligt regionens inköspolicy, bidra till en ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Bedömning

Regioner får enligt 2 kap. 2 § kommunallagen (2017:725) inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en annan region eller någon annan ska ha hand om. Bestämmelsen avser sådana angelägenheter som exklusivt faller inom någon annans befogenhet. Ett sådant område är det utrikespolitiskaområdet, vilket är ett område som tillfaller staten exklusivt. Statens exklusiva kompetens inom området utrikespolitik bekräftas av rättspraxis i det så kallade Sydafrikafallet (se RÅ 1969 ref. 52). I det fallet hade fullmäktige i en kommun rekommenderat nämnderna att vid upphandlingar undvika varor från ett visst land. Det betraktades av Högsta förvaltningsdomstolen som en utrikespolitisk manifestation och därför kompetensöverskridande. Detta eftersom utrikespolitik är en exklusiv statlig angelägenhet. Utgången har i senare rättspraxis bekräftats av Högsta förvaltningsdomstolen (se bland annat RÅ 1982 Ab 86, RÅ 1983 2:71 och RÅ 1990 ref. 9).

De EU-rättsliga och svenska upphandlingsregelverken reglerar uttömmande Region Gotlands möjlighet att särbehandla leverantörer i samband med upphandlingar. Dessa regelverk saknar regleringar som medger att en viss upphandlande myndighet för egen del beslutar om att bojkotta ett visst lands varor eller leverantörer.¹

Region Gotlands inköspolicy och det nationella samarbetet med tillhörande dokument (Hållbar upphandling) innehåller bland annat hållbarhetskrav och

etiska ställningstaganden som Region Gotland ska förhålla sig till vid inköp. Tillämpningen av dessa styrdokument får dock inte innebära att lag eller annan författning åsidosätts. Enligt vad som beskrivits ovan så medger varken kommunallagen (2017:725) eller upphandlingsregelverken att en viss upphandlande myndighet för egen del beslutar om en bojkott som innebär att ett visst lands varor eller leverantörer bojkottas.

Utifrån det sagda är bedömningen att Region Gotland är förhindrad att besluta om en bojkott i enlighet med medborgarförslaget.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2024-01-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-04-10

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Ulrika Jansson
Ekonomidirektör

Skickas till

Förslagsställaren